

La interferència en el panorama musical català

ISABEL PERICÀS I SBERT

L'objectiu d'aquest estudi és veure en quin registre s'expressen els grups o cantants del nostre país, per saber si es tracta d'una varietat estàndard d'abast nacional o si fan servir una varietat interferida.

La interferència lingüística és particularment característica de llengües subordinades, les quals, per llur condició mateixa, recorren innecessàriament a usos propis de les llengües que les subordinen.

Per a dur a terme l'estudi, ens hem fixat en la forma parlada (cantada, en aquest cas) de les lletres i no pas en l'escriptura, perquè moltes vegades les dues versions (oral i escrita) no coincideixen. Els exemples que extraurem seran de grups i cantants dels Països Catalans.

En conjunt i malauradament, després d'haver escoltat material d'una part representativa del sector musical català, hem pogut observar que la llengua que empren els seus components conté nombroses interferències de l'espanyol en tots els nivells, des del lèxic, que és el més bo d'interferir, fins al fonètic, passant pel morfosintàctic.

Aquest fet no és propi d'una llengua «normal»; sembla evident que la llengua de les formacions musicals, com que arriba a molta de gent, hauria d'estar depurada i, per tant, hauria de seguir el registre estàndard; però en la nostra societat, mentalment subordinada a l'espanyola, això no ho sembla tant, d'evident. El que ara hem vist en el llenguatge de les cançons també passa en molts altres àmbits, com el de la premsa, la ràdio i la televisió, en definitiva, en els grans mitjans de comunicació de masses, que en comptes de fomentar un model de llengua nacional, correcte i genuí, en practiquen un altre de regional i passat pel sedàs espanyolitzador.

Finalment podem dir que la llengua dels nostres cantants és un reflex de la que trobam al carrer i que, per tant, és necessari que passi per un sedàs normalitzador abans que la normativa accepti més desbarats i molts d'aquests grups esdevinguin models lingüístics. ←

⟨ Nivell lèxic:

«algo». *Presoner del temps*. **Sangtraït** (Eclipsi)
 «aparat». *Tecnologia punta*. **Big Mama** (Ser o no ser)
 «demés». *Sense respecte*. **Sangtraït** (Eclipsi)
 «demés». *Una estona de cel*. **Els Pets** (Bon dia)
 «demés». *Tot t'és igual*. **Pep Sala & La Banda del Bar** (Fins que calgui)
 «demés». *Constantí molta merda i poc vi*. **Els Pets** (Ca-lla i balla)
 «despedir-me». *Pinta un somriure*. **Gossos** (Gossos)
 «despreciar». *Temps d'esclatar*. **Obrint Pas** (Obrint pas)
 «despreciat». *El rei dels ignorants*. **Ocults** (A contravent)
 «desprecies». *El rei dels ignorants*. **Ocults** (A contravent)
 «después». *El món ha pres dins el meu cor*. **Mal Vici** (M'agrada)
 «lograràs». *Res no em canviarà*. **Pep Sala & La Banda del Bar** (Fins que calgui)
 «pretexes». *Darrera la palmera*. **Sopa de Cabra** (Al·lucinosis)
 «raro». *Naixeran nous vents, canviaran es temps*. **Ja T'Ho Diré** (Es directe)
 «reflexada». *Boig per tu*. **Sau** (Concert de mitjanit)
 «reflexat». *Amb nom propi*. **Mal Vici** (M'agrada)
 «reflexe». *Mirall màgic*. **Ja T'Ho Diré** (Es directe)
 «reflexes». *Sa gent que no he trobat*. **Fora des Sembrat** (Història d'un home llibre)
 «reflexes». *Quan res sembla el que és*. **Menaix a Truà** (Menaix a truà)
 «testigs». *La reina del gel*. **Sangtraït** (L'últim concert)

⟨ Nivell fonètic:

— No neutralització
 «class/e/». *Baby only you*. **Gossos**.
 «class/e/». *Guerra*. **Sopa de Cabra**.
 «class/e/s/». *Un món dues classes de persones*. **Els Pets**.
 — Fer diftongs allà on no n'hi ha:
 «Ma-cià». *Cibernauta Joan*. **Antònia Font**.
 «Joan». *Ei, Joan!*. **Ja T'Ho Diré**.
 — Fer les / alveolars, com en castellà, i no velars, com en català:
 «ametla». *Un estiu de Sant Bernat*. **Joan Toni Skarabat**.
 «blava». *Qui ho sap*. **Joan Bibiloni**.
 «escolta». *Qui ho sap*. **Joan Bibiloni**.
 «gelat». *Un estiu de Sant Bernat*. **Joan Toni Skarabat**.
 «mal». *Qui ho sap*. **Joan Bibiloni**.
 — leisme:
 «/j/àgrimes». *Amb nom propi*. **Mal Vici**.
 «/j/avis». *Demà*. **Mal Vici**.
 «/j/oc». *Dibuixaré*. **Berta**.
 «/j/um». *Dibuixaré*. **Berta**.
 «a/j/uny». *Amb nom propi*. **Mal Vici**.
 «aque/j/s/». *Dibuixaré*. **Berta**.
 — Desplaçament de l'accent en els verbs acabats en -ia:
 «c/à/nvia». *Llença't*. **Lax'n'Busto**.
 «c/à/nvien». *Llença't*. **Lax'n'Busto**.

⟨ Nivell morfosintàctic:

«se'n dona compte». *No t'amaguis*. **Joan Bibiloni**. ↔ ↔ ↔

- «dóna voltes». *Quan et sentis de marbre*. **Gossos.**
- «dóna voltes». *Quin sentiment*. **Syphosis.**
- «mitja volta dóna». *Fugir*. **Pinka.**
- «donant voltes». *Has perdut*. **Sau.**
- «donant voltes». *Deixa'm dir una cosa*. **Sopa de Cabra.**
- «donarà voltes». *Deixa'm dir una cosa*. **Sopa de Cabra.**
- «donar un volt». *Baby only you*. **Gossos.**
- «olor a terra mullada». *Està plovent*. **Els Pets.**
- «teníem que fugir». *Planetes transparents*. **Ja T'Ho Diré.**
- Negacions:
 - «mai → trobaràs». *Mai trobaràs*. **Sopa de Cabra.**
 - «ningú → et podrà dir no». *Trepitja fort*. **Lax'n'Busto.**
 - «res → es mou». *Res no es mou*. **Ja T'Ho Diré.**
- Article neutre castellà:

- «lo que me queda». *Sa gent que no he trobat*. **Fora des Sembrat.**
- «de lo més bé». *Entre tu i jo*. **Ocults.**
- Formes verbals incorrectes:
 - «beguent». *Rodeo man*. **Tomeu Penya.**
 - «beguent». *Mira la mar*. **Fora des Sembrat.**
 - «conduiguent». *Gràcies per sa ràdio*. **Tomeu Penya.**
- Ús incorrecte dels clítics:
 - «no te _vagis». *Crack de nit*. **Mal Vici.**
 - «no vull anar-me _avui». *Fugir*. **Pinka.**
 - «_ es va dur les teves pors». *Mou-te lentament*. **Menaix a Truà.**
- Pronominalització verbal:
 - «m'he trobat el Gerard». *Gerard*. **Gossos.**←

Es pot dir «clicar»?

MAR MASSANELL I MESSALLES
Universitat Oberta de Catalunya

Es pot dir *clicar*? En català és *delfinari* o *dofinari*? Com n'hem de dir en català del *chapapote*? Com es diu, *patera* o *pastera*? Com se'n diu en català del *mobbing*? A què correspon la sigla *SARS*? Aquestes han estat les sis consultes que, al llarg de l'any 2003, ha hagut de respondre més freqüentment el centre de terminologia TERMCAT, segons s'explica en el web d'aquest organisme coordinador de les activitats terminològiques en llengua catalana <<http://www.termcat.net/>> (23-1-2004).

Creat l'any 1985, el TERMCAT és un consorci integrat per la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i el Consorci per a la Normalització Lingüística i actualment es regeix pel Decret 217/1997 de 30 de juliol. Aquest centre de terminologia té encomanada la normalització dels neologismes en llengua catalana, és a dir, la fixació de les formes catalanes més adequades per a referir-se als nous conceptes que sorgeixen en els àmbits científics i tècnics. Entre les seves finalitats hi ha la promoció, elaboració i difusió de recursos terminològics i també la prestació

de serveis d'assessorament per a facilitar l'ús de la llengua en els àmbits científics, tècnics i socioeconòmics. Una part d'aquests serveis d'assessorament es duen a terme mitjançant el web del TERMCAT, a través de tres vies: el CERCATERM, la *Neoloteca* i la *Biblioteca*, a les quals ens referirem tot seguit.

El CERCATERM és un servei multilingüe de consultes terminològiques en línia, al qual hom pot accedir com a visitant o com a usuari registrat. Aquest servei permet de resoldre dubtes sobre terminologia dels diversos àmbits d'especialitat. Per a fer una consulta, només cal introduir el terme que es busca al camp *Text de la consulta* i indicar a quina àrea temàtica pertany, a través d'un menú desplegable amb una trentena d'opcions. Si hom no està del tot segur de la forma que pren el terme cercat, és possible recórrer a l'ús de comodins. Així, es pot substituir un caràcter dubtós per un interrogant o bé posar un asterisc en comptes de dos o més caràcters. El resultat de la consulta serà una llista ordenada alfabèticament dels registres –dos-cents com a màxim– que compleixin les condicions de la cerca

en qualsevol dels seus camps, sigui la denominació, la definició o les notes. Cada registre, sempre acompanyat de la indicació de l'àrea temàtica a què pertany, és clicable: d'aquesta manera es pot accedir a la fitxa lexicogràfica vinculada, en la qual consten la definició del terme, la seva traducció en diversos idiomes i els sinònims amb què compta. Per a interpretar correctament aquestes informacions són molt útils la llista d'abreviacions i la d'indicadors de llengua, accessibles des de la mateixa pàgina del CERCATERM.

Prenguem *clicar* com a mostra. De la seva cerca n'obtenim dos registres, *clic* i el mateix *clicar*, tots dos vinculats a l'àmbit temàtic «Electrònica. Informàtica. Telecomunicacions». Si entrem a la fitxa lexicogràfica del primer, veiem que s'especifica que és un terme informàtic, de gènere masculí, equivalent al castellà *clic*, al francès *déclit* i a l'anglès *click*, emprat per a designar l'«Acció de prémer i deixar anar ràpidament un dels botons del ratolí sense moure la busca del punt seleccionat»; a més, una nota avisa que la forma verbal corresponent a aquest substantiu és *fer*